

PERIÒDICH SATIRICH,

HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

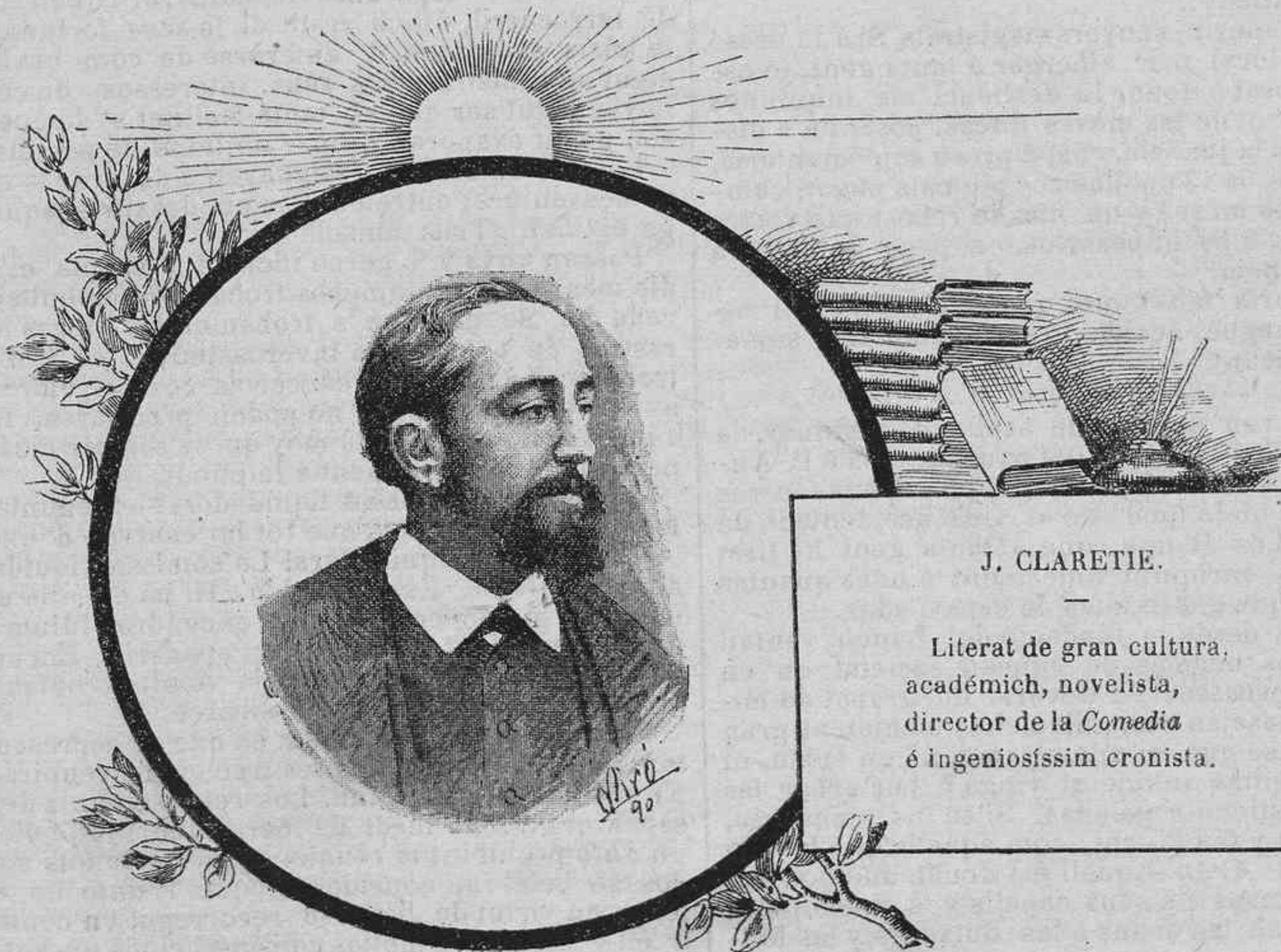
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

J. CLARETIE.

Literat de gran cultura,
académich, novelista,
director de la *Comedia*
é ingeniosíssim cronista.

LO BANCH IBÉRICH Y 'L BANCH DELS ACUSATS.

Los nou accionistas del *Banch Ibèrich*, famós entre 'ls més famosos, que aquets últims días han segut en lo *banch dels acusats*, davant de la secció segona de la Sala criminal de aquesta Audiencia, me feyan l'efecte de nou pollastres plomats d'aquels que la vigilia de Nadal figuran en las taulas del mercat de la Boqueria, penjats pel coll, ab la cresta descolorida y las potas arronsadas y encarcaradas, posats allí á disposició del primer que vulga comprarlos.

Y tingas en compte que 'ls nou pollastres eran no més que la mostra del género. Plomats igual qu'ells existeixen dotzenas y més dotzenas de accionistas desventurats. Pel mateix cas que 's persegueix en los nou de la mostra—un cas de suposta desobediencia á un *auto* de un jutje, que havia suspés una reunió de víctimas del célebre *Banch Ibèrich*—per aquest mateix cas devían haver comparegut la friolera de 130 pollastres, que son los que prengueren part en la Junta suspesa, de manera que si delictes de desobediencia han comés los nou, lo mateix delictes de desobediencia y ab las mateixas circumstancias varen cometre 'ls 130 que assistiren á la reunió.

Llavors sí que la taula dels pollastres ab sos 139 caps sense plomas y sense sanch, hauría fet un efecte extraordinari. En tota l'Audiencia no s'haurían trobat prou banchs pera colocarlos. Y en cas de una condemna, la estreta presó de Barcelona, plena sempre á curull, hauría hagut de aixamplarse.

A no ser que algun de's primers manifestadors del famós *Banch Ibèrich*, un d'aquells que quan lo *Banch Ibèrich* granejava 's feya una casa cada trimestre y avuy se passeja en cotxe y manté 'ls caballs ab lletugas tendres d'escarola, hagués fet un punt d'home, dirigintse á la Justicia histórica y dihent'i:

—Nos'apurin, senyors magistrats. Si á la presó no hi ha local per' albergar á tanta gent, jo estich disposat á donar lo deshauci als inquilinos de qualsevol de las mèvas fincas, posantla á disposició de la justicia, com á presó suplementaria, á fi de que 'ls 139 pollastres plomats pogan cumplir los dos mesos y un día de rebost que vostés han tingut á bé imposarlos, en pago de la seva desobediencia.

No hauría faltat més que aixó, porque l'espectacle hagués acabat de ser exemplar y sumament edificant.

Com se veu per lo que acabo de insinuar, la qüestió que s'ha ventilat aquets días á l'Audiencia, es sols un incident que apenas té res que veure ab lo fondo de la vida accidentada de aquell famós *Banch*, que á tanta gent ha tirat per portas, enriquint únicament á unas quantas personas que gosan fama de espaviladas.

Los que desde la fundació del *Banch* venían dirigint los negocis de aquesta societat, qu' en tres anys escassos va devorar un grapat de milions, se passejan tranquilament y menjan ab gran apetit, sense que ni una alarma, ni un susto, ni la més mínima inquietut vinga á perturbar las sevas digestions regaladas. Si se 'ls amenassa, somriuen y fan l'orni, com aquells que baixan de la vall d'*Arán*. Aquell dia donan una dotzena més de lletugas als seus caballs y 's quedan tant tranquils, ab las mans á las butxacas y las butxacas plenas.

En cambi, 'ls pobres pollastres, los infelissos accionistas, la massa dels plomats, aquells dels quals no es just dirne *carn de canó*, porque no han anat á cap batalla, pero sí *carn d'esparver*, aquets desventurats, no poden donar un pas que no s'entrabanquin.

En malhora van deixarse enlluhernar durant aquell període de febre bursátil del any 81, en que tantas insti. uocions de crédito van fundarse, en forma de maranya pera emboscarse y apuntar lo trabuch demanant diners ó la vida. S'hi van deixar caure de bona fé y aquesta es l'hora en qu' encare no han pogut sortirne.

Aquella era l'època en que 's realisavan los somnis d'or més estupendos. Lo *Banch Ibèrich*, al poch temps de fundat, repartía un dividendo colossal, inverosímil, recordant ab la seva esplendidés l'antigua *Societat del dimoni*, imitada més tart per la famosa D.ª Baldomera. Naturalment, ¿quí era que tenint quatre quartos, no 'ls invertía en comprar accions del *Banch Ibèrich*? Ningú 's parava á considerar de ahónt eixían las missas: ningú veyá que las ganancias suposadas eran ví de la mateixa bota, extret per la fibla, sanch viva que sortía de las venas dels mateixos accionistas.

Després lo *Banch* comprava la concessió de un ferrocarril, donantne sis vegadas lo seu valor; lo ferrocarril va comensarse á construir, y com si 'ls rails siguessen de plata, avants de arribar á la quarta part del trajecte total, varen acabarse 'ls recursos destinats á construir tota la línea. Més tart lo mateix ferrocarril feya suspensió de pagos y 'l famós *Banch* se declarava en liquidació.

En cambi 'ls que l'havían dirigit se solidificavan y s'arrodonian.

¿Qué 'ls quedava als accionistas?

Tant sols l'esperansa de adinerar aquell tros de ferrocarril, únich resto de la seva fortuna, y la trista satisfacció d'enterarse de com havían sigut administrats los seus interessos, de com havia pogut ser que ab tanta facilitat s'haguessen pogut evaporar quinze milions de pessetas.

Los accionistas se resignavan á devorar la seva desventura, entretenintse en desxifrar aquell ge'oglífich. ¡Trist consol!

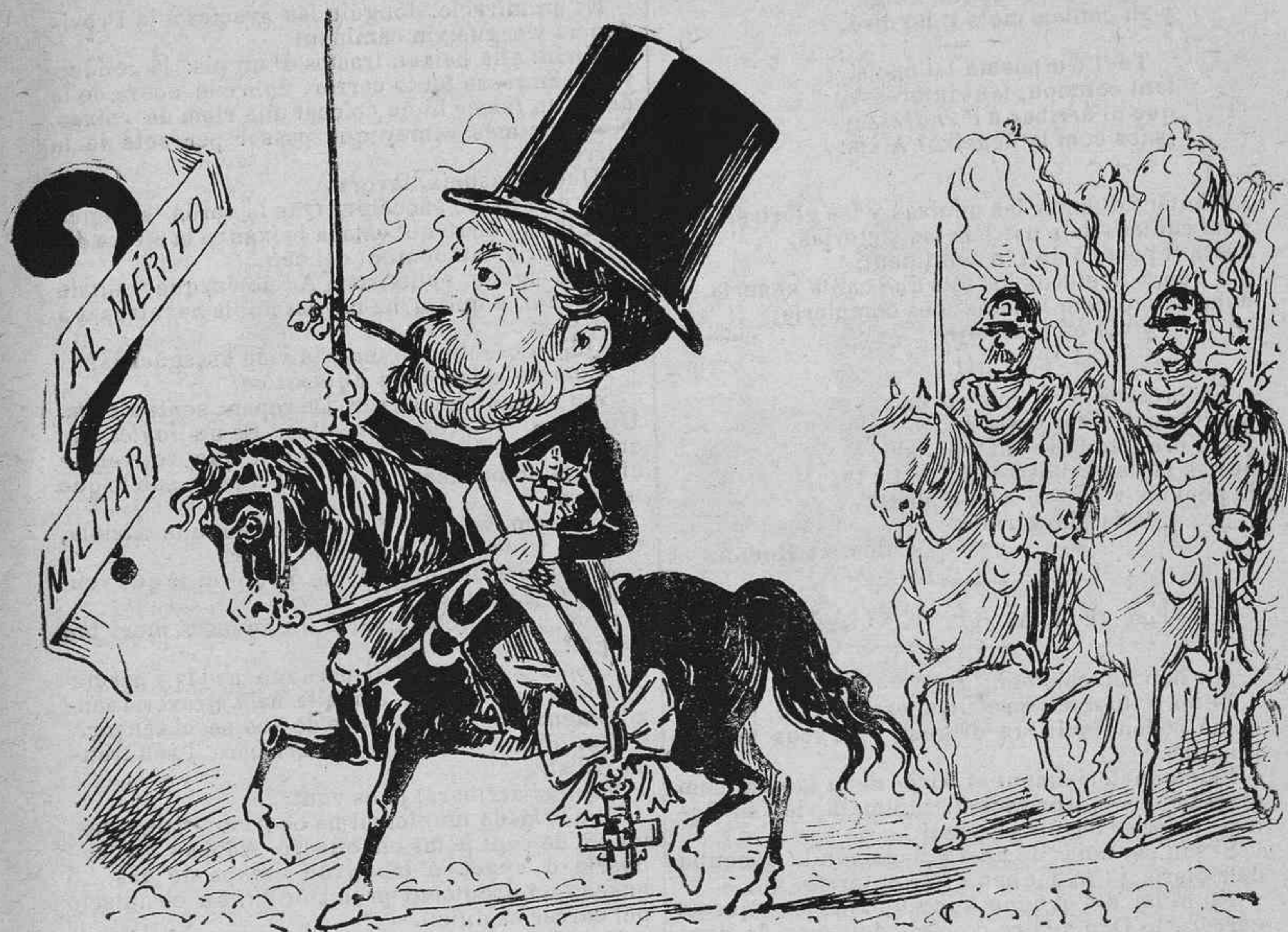
Passan anys y 'l geroglífich se presenta cada día més fosch; la inmensa troca més embullada cada día. Se diu que 's troban en los llibres los rastres de operacions inverosímils... es á dir, trobarse, no 's troba res: certas cosas s'oloran, s'entreveuen; pero no poden precisarse. En aquets cassos, no falta may qui té sempre medis pera jugar continuament á la puput.

—¿Qué fa la comissió liquidadora?—preguntan los pollastres plomats que tot ho esperan d'ella.

¡La comissió liquidadora! La comissió liquidadora 's baralla. Está dividida. Hi ha en ella un element que s'empenya en encendre 'l llum y un altre element empenyat en apagarlo. Encare 'ls uns no fregan un misto, ja 'ls altres bufan y la fosca no acaba may de dissiparse.

Fins que arriba 'l moment en que 'ls representants dels pobres pollastres tractan de reunirne. En malhora ho intentan. Los representants dels esparvers troban medi de lograr que 'l jutje dicti un *auto* prohibint la reunió. Aquesta de tots modos se celebra, considerant que l'*auto* no es ferm, en virtut de haverse recorregut en contra d'ell y per altrás moltas consideracions que han exposat aquets días los advocats defensors... Y

AUTORITATS GUERRERAS.

Com que diuen que l' han condecorat militarment, ha pres lo mando del esquadró del ajuntament.

vels'hi aquí com las victimas del *Banch ibèrich* han anat á parar al *Banch dels acusats*.

May ab més motiu podrà recordarse aquella locució catalana referent als infelissos, que á més de ser cornuts, se veuen obligats á pagá 'l beure.

Jo 'm guardaré de fer sobre lo que passa, 'ls comentaris que 'm venen á la punta de la ploma.

¿Qué tindrán de particular las lleys espanyolas que tals anomalías sigan la moneda corrent en la historia de certas desventuradas societats de crédito? ¿Cóm s' explica que certs enredos de mal género pugan perpetuarse; que no hi haja medi de aclarirlos de una manera rápida? ¿Cóm se comprén qu' en una societat ahont tots son homes y tots iguals, tinga de haverhi esparvers que donan falconada y 's perden de vista y pobres pollastres, que com lo famós gall de Morón, se quedan sense plomas y cacarejant?

Perque la culpa de tot aixó déu residir en la naturalesa de la ley. Jo no vull creure, ni creuré may qu' existeixi un sol individu en la magistratura capás de favorir als aucells de presa, per poderosos que sigan. La ley y sols la ley, tortuosa y laberíntica, pot produhir resultats tan de plorables.

Y la proba es qu' en altres paissos no abundan aquets exemples. A Fransa, hem vist societats

per l' istil de algunas de las nostras, que apenas han donat á cor éixer una malversació de fondos, han sigut rápidamente castigadas. Poden los accionistas no recobrar tot lo que han perdut, perque en aquests cassos lo que 's dissipa no torna, lo que s' escampa no 's reuneix fáci'ment; pero en cambi 'ls autors de las malversacions, los timadors, per encopetats que hajan sigut, s' han vist obligats á baixar de la luxosa carretela per ingressar en lo presiri.

Lo qual, sobre ser un consol per las victimas, es un medi preventiu y altamente moral pera evitar nous enganys y novas desgracias.

P. DEL O.

AL MEU AMICH N' APELES MESTRES
DESPRÉS DE LA LECTURA DEL SEU POEMA
MARGARIDO. (1)

No tindria jo perdó,
si m' atrevís á can ar
ara. acabant d' escoltar
llegir la *Margaridó*.

(1) Aquesta poesia sigué llegida en la vetllada donada l' últim dissapte en lo *Centre Catalá*, en honor de APELES MESTRES.

No puch, no ho sabria fé;
més la llengua se 'm deslliga
perque lo que sento 't diga,
y en contais mots t' ho diré.

Tè 'l tèu poema tal encís,
tant con mou, tant interessa,
que al arribar á l' endressa,
¿sabs cóm la lleigeixo? Aixís:

I.

Cantant d' amor las queixas y las glorias,
com cantant dels patricis las victorias,
véssa 'l poeta á doll lo sentiment;
y 'l que, á fé eterns los féts que canta encerta,
dona al seu nom la fama més complerta,
y viu eternament.

II.

En brassos de la dolsa poesia,
de l' immortalitat passa la via
y siti pren en l' eternal mansió,
qui ab tanta veritat y tendror t' orta,
fa popular y eterna la complanta
de la Margaridó.

CONRAT ROURE.

LA VIDA AL ENCANT.

¿Ja han fet testament?

Si no n han fet, procurin espavilarse, perque
demá poden tenir un disgust, y 'ls seus heréus
un altre.

Estém materialment al *borde de la tumba*, com
diria un poeta romántich: tenim la vida al En-
cant, com solém dir per aquí.

Si son personas de gust y lleigeixen la gacetilla
dels diaris ja 'n deuen estar enterats.

No hi ha dia que no succeheixin per aquests
carrers de Déu quatre ó cinch dotzenas de des-
gracias.

No sembla sino que 'ls venedors de caixas de
mort s' han confabulat per veure si logran des-
patxar forsa género.

Tot treballa en benefici seu: ja únicament falta
que las casas s' enfonzin, ó que 'l cel nos envihi
una pluja de llamps.

Avants se deya que 'l món es una vall de llá-
grimas.

Ara s' haurá de dir qu' es una terra de trenca-
colls.

Per lo menos, Barcelona.

Surten de casa 'l dematí, bons, sans y ab tota
la honesta tranquilat del home que sab ahónt va.

Pero encare no han donat cinquanta passos, un
gos libre é independent - tal com eram los espa-
nyols quan los cartaginesos van venir á mortifi-
carnos - se 'ls acosta ab la més refinada hipocres-
sia, y ¡nyach! caixalada á la cama.

Supósins que 'l gos passa de llarch y que lo
de la caixalada queda en projecte.

Es un perill salvat; pero no s' alegrin massa
depressa.

Al arribar al cap-de-vall del carrer, sense sa-
piguer cóm, se troban entre la espasa y la paret,
es á dir, entre una jardinera y un tranvía que co-
rran en competencia.

¿Quin cotxe 'ls aixafa?

Esculleixin vostés mateixos entre 'l tranvía y
la jardinera. Ja que han de morir indefectible-
ment sota unas rodas, al menos morin á gust.

¿Qué ha succehit? ¿que s' han escapat del con-
flicte sense cap averia?

Es un miracle: donguin las gracias á la Provi-
dencia y segueixin caminant.

Mírin: allá baixan trastos d' un pis: la conduc-
tora embrassa tot lo carrer. Sobre la acera de la
dreta un fuster hi ha colocat una rima de caixas.
No hi ha més remey que passar per sota de la
curriola.

¿Qué succeheix llavors?

Lo que ha de succehir. Que la corda 's trenca
y un llit de ferro qu' estava baixant á la altura del
ters pís, 'ls cau demunt del cap.

Pero siguém optimistas. Admetém que 'l llit no
ha caygut, ó que si ha caygut no 'ls ha atrapat á
sota.

¿Que 's creuhen ja tenir la vida assegurada?

¡Com no vajan á *La Equitativa!*

Son al final del carrer. De repent senten crits.
Un fulano emprén á un altre. Es un *inglés* que
ataca al seu deutor, ó un marit que vol venjar
afrentas domésticas... ó un boig que no sab lo que
's pesca.

Siga com vulga, 'l fulano 's tréu una pistola,
dispara y toca... ¿á qui ha de tocar?

Al pobre transeunt, al que menos hi tè que veu-
re; en fi, á vostés.

¿Qué? ¿que protestan contra aquesta mort tan
in q...?

Acepto la protesta, 'ls perdono la vida y perme-
to que 'l tiro no surti ó que la bala atravessi sen-
zillament lo barret de copa de qualsevol senyor.

Continúhin caminant ¡Ja arribará 'l seu tren-
ca-colls!

Vejin si arribará; ja es aquí.

Una brigada municipal ha obert una sanja, res,
un sot de cent pams en quadro. Adoban una ca-
nyeria d' aygua ó tapan un escape de gas... ó
buscan un document prehistórich. La circulació
pèl carrer es difícil.

Pero vostés han de passar per forsa: posan un
peu sobre 'l tauló que 'ls obrers han colocat á
través de la sanja, lo tauló rellisca, vostés se-
gueixen al tauló, y bonanit viola; ja te 'm van ro-
dolant hasta 'l fons del sot, obrintse 'l cap, rom-
pentse l' ánima, y deteriorantse 'l cos de mala
manera.

¡Y tan frescos y tranquils que havían sortit de
casa apenas fa deu minuts!...

Ara no 'm vingan á regatejar, resistintse á mo-
rir y buscant excusas per ferme quedar malament.

Jo tinch la tolerancia de deixar á la seva elecció
'l género de mort: vostés cumpleixin ab lo seu
deber.

Aquí no hi ha apelació possible.

La persona que 's llensa al carrer, ha de su-
cumbir.

O entre las dents d' un gos rabiós.

O sota las rodas d' un vehícul.

O aplastat per una calaixera.

O atravesat per una bala gratuita y mal enca-
minada.

O en lo fons d' un sot municipal.

¿Prefereixen un velocipedo?

¿S' estiman més un caball desbocat?

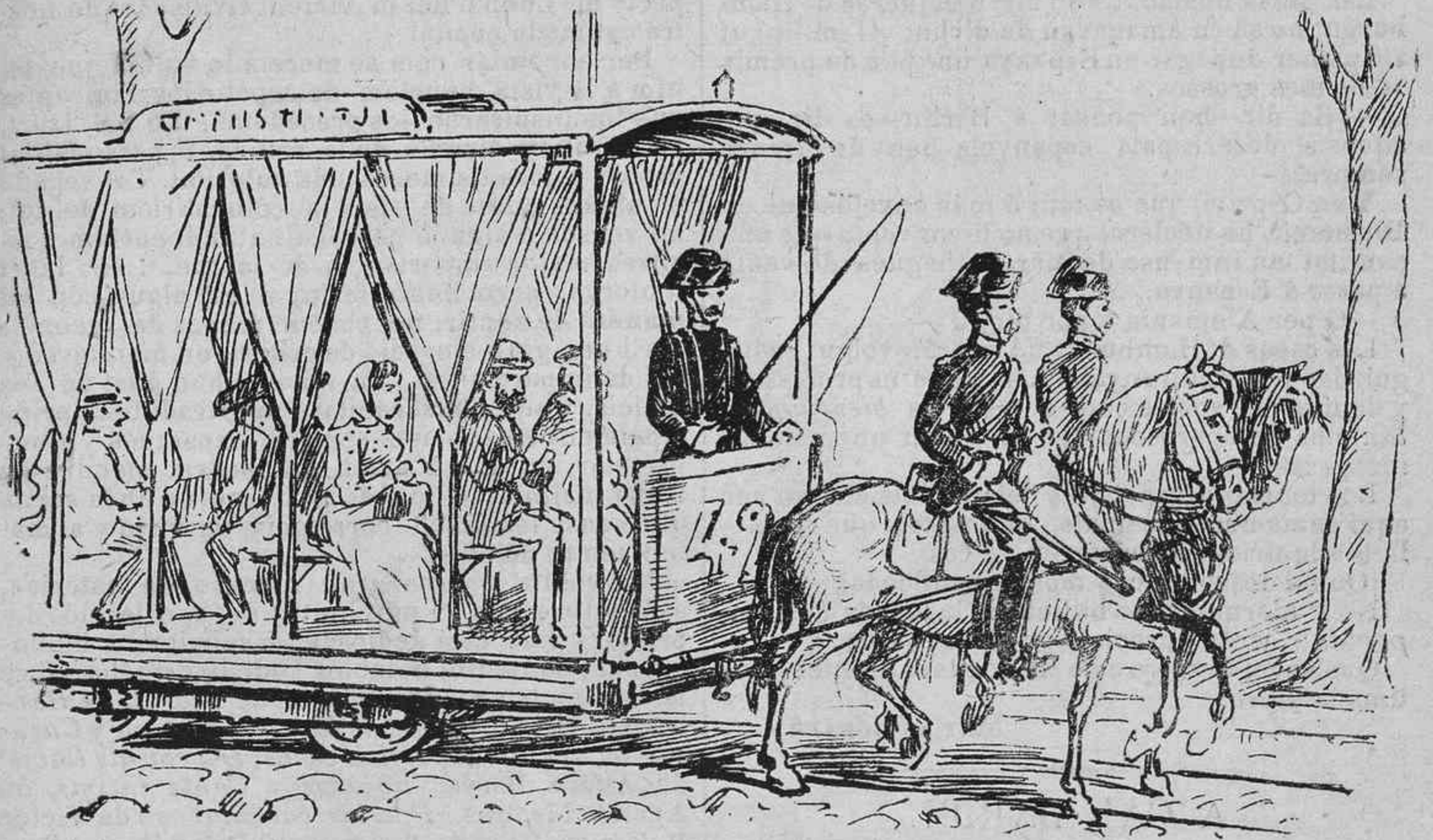
¿'Ls agradaría més la explosió d' una ca-
nyeria?

¿Voldrian morir tal vegada á mans d' un puro
d' aquests que s' han descubert, que diu que
portan un petardo á dins?

Conformes: jo ab aixó no hi poso ni hi trech.

Lo únich que vull es que 's quedin convensuts

VIGILANCIA EN LOS TRANVÍAS.

Per no fer cansá als civils,
si la *huelga* hagués durat,
¿no hauria estat bé posarlos
tal com aquí va indicat?

de que la mort del barceloní que tè l' atreviment de sortir de casa, es fatal é inevitable.

La crónica local dels diaris ho diu ab tota la sèva eloqüencia.

Quan avuy 'ns hem llevat eram vius: ¿quí 'ns diu que al llevarnos demá no serém morts?

Jo, per lo que puga ser, sempre que trobo una persona coneguda, li dich al despedirme:

—¡Abrassémnos, petonejémnos! ¡Quí sab si demá encare respirarém!—

Y per poch que la persona coneguda 's presti, ho faig tal com ho dich.

Sobre tot si es una senyora, jova y guapa.

A. MARCH

¿DOLORA?

I.

Deixa un jove á la xicota per un motiu ben fundat, y 'l món, compadintse d' ella, parlant d' ell diu:—¡quín malvat!—

II.

Deixa al promés una noya, porque així pèl cap l' hi passa, y 's diu, fent befa del jove:—¡L' hi van donar carabassa!—

A. LLIMONER.

¡POBRETA!

¡Tan simpática y divertida qu' era!
Parlo de la *Gran loteria de dinero bien importante*, autorizada por el gobierno de Hamburgo.

¡Lo que som en aquest món! Quan menos s' ho pensava, ha relliscat y ha pres mal.

Las noticias que 'n tenim no son gayre tranquilisadoras: ni per la *Loteria* ni pels que 'n tenen bitllets.

En un periódich de Lòndres hi hem vist lo següent telégrama:

«Berlín, 8 de juny.

»La policia de Berlín s' está incautant de tota la documentació y sellant judicialment las oficinas ahont se despatxan bitllets de loterías extrangeras.—Las loterías contra las quals més particularment procedeix la policia son las de Hamburgo y Sajonia.»

¿Han sentit tirar?

D' aixó á la gloria, no hi ha més que un pas.

¡Després encare dirán que al mon hi ha justicia!

Vejin si no es una verdadera iniquitat suprimir una rifa de *dinero bien importante*, que tant contribuía al bienestar de las familias... dels loteros.

¡Pensar que per 30 ralets un hom' adquiría un bitllet *original* (?) que li donava la possibilitat de treure, en el caso más feliz, eventualmente especialmente (segóns lo prospecte) la friolera de 500 mil marchs!

Y ara, gracias á la policia de Berlín, un se las ha d' espinyar, y guardarse 'ls 30 ralets y fastidiarse...

Cabalment lo xubasco ha caygut quan la cosa estava ja á punt de madurar. Las autoridades alemanas han atropellat als pobres loteros d' Hamburgo 'l día 8. Y 'l día 12 s' havia de celebrar lo sorteig.

No es difícil compendre 'ls móvils que haurán guiat al govern alemany al adoptar tan inquisitorial disposició.

¿S'iben per qué l' ha fet a aquesta etzagallada?

Per enveja dels espanyols.

Las casas timado... vull dir, banqueras d' Hamburgo, no se 'n amagavan de dirho: «Hem tingut »lo plaher de pagar en Espanya una pila de premis »dels més grossos.»

—¿Es dir—han pensat á Berlín—es dir que aquests desarrapats espanyols han de treure sempre?—

Y en Caprivi, que es tant ó més envejós que en Bismarck, ha declarat que no li convenia que una cantitat tan inmensa de marchs hagués de venir á parar á Espanya.

—O per Alemania ó per ningú.—

Las casas d' Hamburgo no haurán volgut cedir, guiadas per l'entranyable amor que 'ns professan, y aquí tenen vostés com una lotería *bien importante* ha desaparegut del mapa en un moment inesperat.

Los tenedors espanyols dels bitllets corren per aquí sumament escamats, figurantse que 'ls bitllets adquirits no serveixen de res.

¡Quina desconfiansa més injustificada!

No s' alarmin. Los bitllets de la lotería *bien importante* serán apreciats en lo que valen.

Qualsevol drapayre se 'ls quedarà á cinch cén-tims la lliura.

MATÍAS BONAFÉ.

A CAL BARBÉ.

Acabantli de tallar
los cabells á l' Agustí,
li preguntá lo fadrí
si lo cap se sol rentar.

Li contesta que sí ell,
y 'l fadrí, tot desseguida,
ab l' esponja ben humida
lo remulla hasta 'l clatell.

L' Agustí ('m semblo que 'l sento)
diu sorprés:—¿Y ara, qué feu?

—Li rento 'l cap, senyor mèu.

—¿Pro no os dich que jo me 'l rento?

S. UST.

LLIBRES.

EL AÑO PASADO.—*Letras y artes en Barcelona*, per J. IXART.—Lo *dengue*, aquella extranya malaltia que coincidí ab la sortida del any 1889 y ab la vinguda del 90, sigué, segóns noticias, una de las causas principals que dificultaren la publicació de aquest volúm, dintre del temps acostumat. Es lo cinqué de la colecció, y tots los amants de las lletras y de las arts y amants al mateix temps de la bona crítica 'l trobavam á faltar. Un periódich ha dit qu' era un cén que to's los anys cobra 'l Sr. Ixart dels seus admiradors: hem de felicitar, donchs, al autor de *El año pasado*, per havernos presentat lo *rebut* dintre del any, guardantse y guardantnos de fernes pagar pensións acumuladas.

¡Benvingut siga 'l llibre, que com acabém de indicar, ompla ja una verdadera necessitat! Es una norma segura pera ferse cárrech de lo qu' en lletras y arts, en lletras més que en arts, dona Barcelona. Té no sols interés de actualitat, sino verdadera importancia histórica. Los concien-suts traballs del Sr. Ixart serán documents ina-

preciables, que haurá de tenir en compte qui en lo successu se proposi coneixer y apreciar l' aspecte més noble del moviment civilisador de nostra estimada capital.

Per encomiar com se mereix lo volúm que tenim á la vista, hauríam de repetir los conceptes que 'ns inspiraren los precedents. Lo Sr. Ixart, en la difícil ciencia de la crítica, té personalitat propia y gosa de merescuda autoritat. Tal vegada en alguns punts de vista no coincidiríam del tot; tal vegada á alguna personalitat li donaríam nosaltres major importancia de la que 'l Sr. Ixart li otorga; pero fins diferint d' ell algún cop en manera de sentir, no podém menos de reconéixerli una gran elevació de criteri, un manifest de sitj de imparcialitat, un notable bon gust en sos judicis, y aquella serenitat que 's tradueix principalment en son istil sempre respectuós y sempre clar, en que l' atach que podria ofendre se troba insinuat tot lo més ab l' ironia ó ab la sorna que sense fer sanch, corretgeix, ensenya y al mateix temps deleyta.

Lo volúm abarca gran número de materias, sent tal vegada 'l més nutrit de la colecció. La primera part está dedicada al moviment bibliogràfic, contenint notables judicis crítichs sobre las següents produccions: *Jochs Florals de Barcelona*, 1889, *Cuentos de la vora del foch* y *Cuentos del avi*, de Frederich Soler; *Del cor als llabis*, de Alfóns Parés; *Baladas y Cants intims*, de Apeles Mestres; *Poetas castellanas*, de Víctor Balaguer; *Cap de ferro*, de F. Pelay Briz; *¿Poesies?...* de Trullol y Plana; y altrás en vers menos importants; las novelas *L' hereu Noradell*, de Bosch de la Trinxeria; *Niobe*, de Piu y Soler; y *Las Consequencias*, de Careta y Vidal; Prosa didáctica: *Lo somni de Bernat Metje*; *El renacimiento clásico en Catalunya*, de Rubió y Lluch; *Boscán de Barallat*; *Bernat Metje*, de Coroleu; *Diccionario de escritores y artistas catalanes del siglo XIX*, de Elías de Molíns, é *Historia del Ampurdán*, de Pella y Forgas.

Ab lo títul de *El primer trimestre*, trobém un capítul dedicatá a conteixements literaris, tals com la commemoració del cinquantenari de *Lo Gayter del Llobregat* y las vetlladas íntimas de la secció de Literatura del *Ateneo barcelonés*.

Entra desseguida en la revista dels espectacles teatrals, qu' es, certament, ahont admirarém més al Sr. Ixart, per lo acertat de sos judicis y fins per lo desembrás y la gracia ab que sab exposarlos. En aquest punt, sos estudis s' imposan al públich, y no duptém que, de ser coneguts y generalisats, contribuirían en gran manera á depurar lo bon gust dels aficionats al art escénich. No coneixém ningú á Espanya que iguali al Sr. Ixart en la crítica teatral: aquest ram especial de la crítica es lo seu fort. Y l' any 89 li ofereix un camp extensíssim pera rebajars'hi á son grat. Lo género flamench, que troba en ell un anatema-tisador terrible; lo género sarsuelesch, representat per la *Bruja*; lo teatro catalá ab *Judas de Keriot*, de Soler; *Vesten Antón...* de Llanas y *Rey y Monjo*, de Guimerá; las companyias castellanas de Vico y de Mario, la primera ab sos dramas neo-romántichs, la segona ab aquella infortunada *Gloria* que naufragá 'l primer día, y ab tantas obras anodinas, y al costat de tanta decadencia, de tanta impotencia, de tanta debilitat, de tanta rutina, lo gran Novelli y l' admirable Duse! Los estudis del Sr. Ixart, escrits á arrel dels successos, conservan lo calor de la impressió del moment y forman un conjunt homogéneo,

EN VISTA DE LO QUE ESTÁ SUCCEHINT.....

A la Rambla, per las Rondas y en tot lo passeig de Gracia, hi haurá ambulancias *completas* per qualsevulga desgracia.

que constituheix, sens dupte, la part més substanciosa y al mateix temps la més amena del llibre.

De música se 'n ocupa poch, reconeixent ab lealfranquesa, que la música moderna exigeix del crítich coneixements técnichs, qu' ell confessa no possehir: aixís y tot las varias tentativas que s' han fet fins ara pera crear l' ópera espanyola li inspiran un atinadíssim article. La pintura está tractada ab més amplitut y ab gran coneixement, dedicant consideracions molt valiosas á las obras més importants que han passat pel saló Parés y detenintse especialment davant del quadro *Una sala de hospital* de D. Luís Jiménez, sobre 'l qual emiteix judicis molt acertats ab una gran independència de criteri. Lo Sr. Ixart demostra que l' entusiasme no ofusca en son mají la facultat de ponderar lo que una obra tèn de bó y lo que tèn de defectuós; lo qu' es una tendencia y lo qu' es una moda.

Finalment, lo llibre conté unas sentidas páginas dedicadas á la memoria del eminent poeta Querol, mort en mal hora, entre la indiferencia dels més, quan en realitat es digne dels elogis y 'ls aplausos dels més inteligents. Lo Sr. Ixart contribuheix á reparar una verdadera injusticia.

Tal es, pàlidament ressenyat, l' últim volúm de *El año pasado*, digne de figurar en la biblioteca de tot barceloní amant de la cultura intelectual.

L' any que ha produhit aquesta obra, no es un any perdut.

DURACIÓN DEL EMBARAZO EN LA ESPECIE HUMANA,

per D. GUILLERMO SERRA Y BENNASAR.—Tal es lo títol de la téssis de recepció presentada per son autor á la *Academia médico-farmacéutica de Barcelona*, ab un exemplar de la qual nos ha fet l' obsequi de favorirnos.

Continúa publicantse á Madrid la notable revista *LA NATURALEZA*, de la qual ha vist la llum pública 'l número 17. Conté, com tots los precedents, un gran número de traballs de carácter científich y de índole práctica que reuneixen un gran interés, y pera major inteligencia están ilustrats ab notables vinyetas y primorosos grabats intercalats en lo text.

RATA SABIA.

LA OBRA DE LA MORT.

(DOLORA.)

Per fer més dolsa la vida del home, Dèu va crear á la dona, dantli unida virtut d' aburrí' y d' aymar.

—Tú que ab ella t' ilusionas— va dir Dèu—tindrás aixíns dimonis que serán donas, tindrás donas serafíns.—

Y en sa febrosa y eterna ánsia de crear, creá á la Mort, dihentli:—Durant sa infancia dúmen la meytat á port.

.....

Y la Parca cruel é ingrata
tan bè l' encàrrech cumpleix,
que á las donas diables, deix,
y á las que son àngels mata.

JOSEPH ALADERN.

PRINCIPAL.

«Ultimas representaciones de España»

Ja fa una senmana que dura aquest crit de:—
«¡Vajan venint, que se remata!...»

Y l' espectacle *España* continúa representant-se. Quan s' acabi definitivament, ja 'ls avisaré.

LÍRICH.

Opera nova: *La Modella*, original del Sr. Bimboni, mestre director de aquell teatro, 'l qual podrà dir qu' ell se las escriu y ell se las representa.

Pero 'l públich se las empassa ab dificultat.

La Modella es un guiso italiá, plé de reminiscencias, y faltat d' inspiració.

Apesar del títul que porta, la *Modella*, no t'eres de *modelo*.

TÍVOLI.

Mentres se prepara la reproducció de *La Bruja*, qu' es com tothom sab, una sarsuela de molt ganxo, s' están representant produccions ja conegudas, com *El alcalde de Strasberg*, *La Mascota*, *La guerra alegre* y altres per l' istil.

Com nosaltres tenim la costum de fixarnos de una manera especial en las novedats, no extranyin que després de saludar de passada á la companyia Cereceda, 'ns fiquém al vehí teatro de

NOVEDATS.

Aquí 'ls estrenos abundan.

Dijous se posava per primera vegada la comedia de Gaspar *Las personas decentes*. Plé de ilusions vaig anar al teatro; pero aquestas van anarse desvaneixent durant la representació. Al final no vaig poder menos de reconeixer que l' eminent autor s' havia equivocat. Perque en *Las personas decentes* hi ha tots los elements pera escriure una bona novela; pero aquells tipos subjectes á la camisa de forsa de la escena, resultan violents, exagerats, desencaixats en extrém. Alló no es naturalisme, perque alló no es veritat.

En alguns moments aquellas figuras abribonadas totas, se 'ns figuravan creacions malaltissas de Leopoldo Cano. Fins lo protagonista, l' advocat Ramón, resulta un Marcial de la *Passionaria*; pero un Marcial atenuat.

Es cert que 'ls personatjes de Gaspar no parlan en vers com los de Cano, sino en prosa y en una prosa que fa honor al escriptor, vibrant, vigorosa, bè tallada, exenta de lirismes... Baix lo punt de vista del llenguatge, la comedia no mereix sino alabansas. ¡Llástima que l' acció no corresponga de molt á tan bonas qualitats!

Rasgos de intuició dramática n' apareixen alguns; pero hi ha també puerilitats imperdonables. L' historia de aquell robo, descubert després de tant temps, per medi de un *gemelo*; l' incident aquell de un discurs pronunciat en las Córts, per un diputat, que 's proposa lograr la variació de un trassat de ferro-carril, apelant á que un siti determinat es célebre per haverse donat en ell

antiguament una batalla, son recursos que passen de infantils. Y després, las luytas del egoisme, que sustentan los distints personatjes, apareixen descarnadas, casi desvergonyidas, sens dupte ab l' intenció de produhir un efecte més viu, quan en realitat sab tothom qu' entre las *personas decentes* l' egoisme més desenfrenat sol cubrirse ab las bonas formas de la més refinada hipocresia.

Parlém ara una mica de la execució.

Gosa fama la companyia del Sr. Mario de donar á las obras una interpretació cabal, ajustada.... á la moderna. Aquesta fama es molt discutible. En *Las personas decentes*, varem veurhi una desigualtat de interpretació digna de cridar l' atenció del director de la companyia. La senyoreta Martínez no sempre acerta en las entonacions de las frasses que pronuncia, y quan calla acostuma á passejar la mirada sobre 'l públich, olvidant que un dels mérits del artista dramátich consisteix en saber escoltar. Es molt insignificant lo paper confiat á la Sra. Bernal; pero aixís y tot creguerem notarli no pocas faltas de naturalitat. La Srta. Ruíz es simpática, digué algunas escenas ab espontaneïtat, pero en algunas otras semblava estar cohibida per la pòr.

Y aném ara als actors. Quín contrast entre 'l Sr. Sánchez de León y 'ls Srs. Balaguer y García Ortega! Lo primer concentradíssim, angulós, convertit poch menos qu' en un héroe de melodrama, y 'ls altres dos descolorits fins á la banalitat, llisos fins á la insignificancia! ¿Y qué dirém del Sr. Rossell? ¡Vaya una manera de subrayar los xistes! Los prepara de una hora lluny, los dispara y després termina 'l *truc* donant mitja volta. Ni una sola vegada deixa de donar la mitja volta, com si ab aquest recurs volgués prevenir als que no l' haguessen entés:—Senyors, ríguin, que ara hi dit un xiste.

Creym que 'l Sr. Mario ha de baquetejar molt, pero molt, al personal de la companyia, si desitja que la fama de que gosa siga justa.

En *Mam'zelle Nituche* hagerem de lamentar la mateixa heterogeneïtat. Sols la Srta. Guerrero 'ns agradá sense reserves, ab sos matisos, y per lo bè que sab apropiarse 'l paper de colegiala. Si com á cantant no posseheix una veu extensa, t'èprou manya pera donar color á lo que canta.

En cambi 'l Sr. Rossell rebassa 'ls límits de la escena, convertintse en un personatge de *Circo-questre*. No li citarém per modelo de Filidor al gran Novelli, ja que no tothom posseheix las envejables condicions del célebre actor italiá; pero recordém haver vist lo mateix tipo interpretat per en Rubio en lo *Teatro de Catalunya*. Donchs en Rubio feya del organista un graciós personatge de *vaudeville*, mentres qu' en Rossell, alentat per las riallas del públich, ne fa una verdadera bufonada.

CATALUNYA.

Las doce y media y... sereno, lletra de Manzano, música de Chapí, es un sainete que t'è personatjes bè apuntats, algunas escenas graciosas y una música animada y plena de color y moviment, digna del mestre que la firma.

L' obra excita cada nit las riallas del públich, lo qual ademés aplaudeix y demana la repetició de alguns números musicals.

Ja veurán com figurará molt temps en lo cartell.

LO SENYORIÚ. (*Dibuix de Mariano Foix.*)

—¡Arrepara, Tófol, arrepara aquells senyors! Semblan lo fanal y 'l fanaler. Quan ell li diu alguna cosa, s' hi deu tenir d' enfilat ab una cadira perque ella ho senti.

Ab lo títol de *¿Quién se casa?* y á benefici de la Sra. Alvarez s' estrená dilluns una que 'l seu autor, lo Sr. Pina y Dominguez ne diu comedia, pero que no arriba á sarho, sino una joguina en dos actes, plena de incidents inverosímils y basada en una acció vista y revista cent mil vegadas.

Pero la producció tèn moviment, los xistes hi abundan, los mateixos efectes que han fet riure en obras anteriors han de fer riure en la present, y 'l públich que sols per riure existeix á aquest teatro no repara en que li serveixin menjar res-calfat, si 'l menjar aquest resulta gustós.

Pera demá s' anuncia 'l benefici del aplaudit artista Sr. Palmada, estrenantse *La romeria de Miera*, un dels éxits de Madrit.

Y cuydado—deyan los periódichs que se 'n ocupavan—que l' obra ha tingut un gran éxit, sense ser flamenca.

NOU RETIRO.—TEATRO GAYARRE.

La Sonámbula, ab tot y ser una ópera tant vella y manosejada, será sempre una ópera de proba pera tota cantant del género ágil.

En ella ha probat últimament las sévas forsas la Srta. Ferretti, distingintse notablement y de una manera especial en lo *rondó* del acte tercer, que hagué de repetir, alcansant una verdadera ovació.

Es una sort per una empresa possehir una cantant tan notable.

La Sra. Arrieta y 'ls Srs. Sotorra y Planas la secundaren molt bè y compartiren ab ella 'ls aplausos del públich.

CIRCO EQUESTRE.

No n' hi havia prou ab las germanas Chiriani tan hermosas y elegants com atrevidas: los atractius de la *troupe* Alegria s' han aumentat ab los inverosímils velocipedistas americáns Wilmot y Lester, quals traballs assombrosos no 's comprenen sino veyentlos y ab los originals Eddys, qual gracia consisteix en executar traballs acrobátichs vestits, tant la senyora com los dos senyors, de rigurosa etiqueta.

Al extranger, la bona societat se dedica per afició als exercicis de Circo, vestintse de gimnastas y de clowns. Es molt just que 'ls Eddys los hi tornin la pilota, vestintse d' etiqueta pera realisar sos difícils exercicis.

N. N. N.

AL PEU DE LA ESCALETA.

—Matilde... Lola... María...

Rosa... Conxita... Pepeta...

¡Escóltim una estoneta!

—¡Vaja digui!... ¿Qué volia?

—Vull no més, dirli una cosa, si no s' ofén.

—Digui, ¿qué?...

—Donchs molt senzill, que vosté tèn una boqueta preciosa.

—¿Romansos?

—¡Li dich que sí!

y además tèn un nas bufó

y uns ullets plens de intenció.

—Y bueno... ¿qué hi tèn que dí?

—¡Qué hi tinch que dí!... ¿No s' ho pensa?

—¡No, senyó!

—Donchs la vritat

li haig de dir que m' ha causat al cor una impressió inmensa!

¡Li haig de dir que la idolatro, que no visch sense vosté!...

—¡Carám, cóm sab fe 'l papé!...

¡Vosté treballa al teatro!

—¿Aixó 'm respón? ¿Tan ingrata es per qui la estima?

—Sí.

—¿Vosté no pensa que així 'm fa desgraciat, 'm mata?...

¿No veu vosté que l' amarga contestació que m' ha dat farà que sigui un malvat?

—¡Ay fill mèu! ¡que la sab llarga!

—¡Vosté juga ab lo mèu cor y no ho fassi, perque 'm cego!

¡sigui bona! ¡jo li prego!

¡correspongui al mèu amor!

—¿Y si ho fes aixís?

—Si ho fes,

¡quina ditxa! ¡Posaría als peus de vosté, alegría, il-lusións, cor y dinés!

¡Sería lo seu esclau;

satisfaría 'ls capritxos

que tingués, y 'ls mèus desitjos foren sempre, darli pau!

—¿Y si m' enganyés?

—No, no,

no l' enganyaré... ¡li juro!

¿M' estima?

—¡Ay Dèu, quín apuro!

¿Qué vol que li digui jo?

—Contéstim.

—¡Pobre de mí!

—Dugas lletras.

—¡Ay!

—¡No aquestas!

Vaja, ¿per qué no 'm contestas?

¿M' estimas?

—Jo crech... que... sí.

¿Cóm se diu?

—Enrich.

—¡Ay! tèn

un nom bonich, molt bonich.

—Sí, Elena, jo 'm dich Enrich

y cada vespre vindré

sortint de la feyna mèva

á la botiga á esperarte,

y després á acompanyarte

fins al peu de casa tèva.

—Bueno, donchs, fins á demá,

dispénsim, la mare 'm crida.

—Quedém aixís, aixerida.

—¡Ay! no m' apreti la má.

—¡Elena, t' estimo més! ..

—Estigui bo...

—Hasta la vista.

—(¡Dèu n' hi dó, de la modista!)

—(¡No es lleig, 'l pixa-tintés!)

M. RIUSEC.

La vetllada donada dissapte en lo *Centre Catalá*, en honor de Apeles Mestres resultá brillant. Lo discurs del Sr. Soler y las poesías dedicadas al eminent poeta pèls Srs. Roure (en altre lloch

LLISSONS D' AMOR.

—¿Veu? L' amor es una cosa
qu' entra pèls ulls poch á poch...
—¿Y si una tè 'ls ulls tancats?
—Entra per un altre lloch.

del present número la reproduhim) Guanyabéns, Soler de las Casas y Bori y Fontestá, meresquen grans aplausos. Y no hi ha que dir quin efecte produhí l' admirable poema *Margaridó*, que sigué llegit íntegrament.

Terminada la vetllada, la numerosa comitiva formada per disset societats corals ab sos respectius pendóns, s' encaminá al carrer de las Corts, ahont resideix lo poeta, als acorts d' ayrosas marxas tocadas per la banda del Assilo maval.

La serenata, composta en casi sa totalitat de pessas del immortal Clavé, atragué una multitud inmensa, que omplia de gom á gom un bon tros de aquell ample carrer. Fins los arbres estavan ocupats. La massa coral y una nutrida orquesta, dirigidas pèl mestre Goula fill, en representació de son pare, qui telegrafia desde Bilbao, feren lluhir extraordinariament las pessas del programa.

Sigué aquella una festa popular, extraordinariament agradable, de la qual pot mostrarse orgullós l' autor del celebrat poema *Margaridó*

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA 's complau enviantli sa més cordial enhorabona.

Los recomano l' article que publicava diumenje *La Renaixensa* ab lo títul de *Lo Cimbori de la Séu*, degut á la ploma del canonge Collell.

¡Recristina y quina pallissa no dona 'l canonge vigatá al acaudalat capitalista y fabricant de fatxadas D. Manuel Girona!

De bona gana, si tingués espay sufficient, lo reproduhiria.

Jo m' alegro infinitament de que un capellá de brahó s' encari davant del *buey de oro* de la Plassa del Duch de Medinaceli, quan tantas teulas, y fins teulas moradas, se li humilián.

Y me 'n alegro doblement, considerant que aquest capellá es lo canonge Collell, qui venia sufrint una malaltia feya temps. La forsa de la pallissa demostra que ha recobrat la salut y 'l vigor.

Jo, ab tota franquesa, si de mí dependia, de aquesta feta nombraria bisbe al canonge Collell.

Al menos ha sapigut adelantarse á aquest nombrament, confirmant á D. Manuel Girona.

Y vaja, ha demostrat que per administrar lo sacrament de la confirmació, 'l canonge Collell hi té la má trencada.

Ha sigut concedida la gran creu del mérit militar al Arcalde de Barcelona

Pero, dirán vostés, ¿hi ha hagut á Barcelona alguna batalla?

Sí, senyors: la batalla entre 'ls regidors y l' arcalde, terminada felisment al endemá mateix de la serenata.

Lo govern ha premiat sens dupte 'l valor qu' en tal ocasió va demostrar l' arcalde.

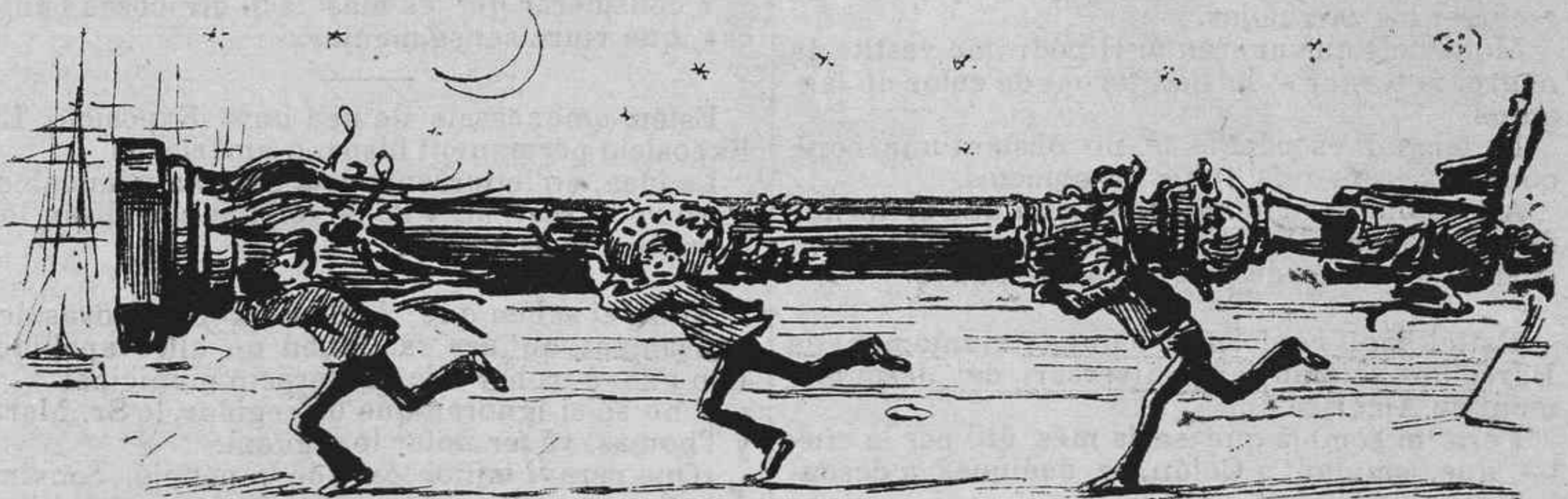
¿Saben aquell mandril que 's dedicava á perseguir femellas per las montanyas vehinas?

Donchs ja ha sigut capturat

Ignoro si l' haurán portat á la presó, privantlo aixís de aquella llibertat salvatge que disfrutava recurrent lo Tibi dabo.

¿No creuhen vostés que seria preferible subjectarlo á un régimen constant de dutxas fredas?

¡QUÍ SAB!

Han robat fanals eléctricos,
roban arbres no sè ahont...
¿Que hi vá que algún vespre roban
lo monument á Colón?

LA PASTORA.

Com no t'è fills, pèls sèus béns
guarda un carinyo admirable....
«Al que no le da hijos Dios,
li sol donar xays lo diable.»

Diumenje van celebrarse las carreras, suspesas á primers de maig, á causa de la *huelga*.

Una vegada més va demostrarse qu'era la festa *hípica* privilegi exclusiu de l' *ayga-lifa*.

Lo verdader poble no s' interessa poch ni molt pèl foment de la cria caballar, realisat en forma d' apostas més ó menos considerables. Lo siti destinat á las entradas de á pesseta estava completament desamparat. O millor dit: la *pelousse* estava *pelada*.

Las personas que ocupavan carretelas descubertas van disfrutar una ventatja que 'ls demés anys no coneixian, ab motiu de la grava de terra d' escudellas colocada en lo trajecte que han de recorrer los carruatjes.

Molts dels que anaren al Hipódromo vestits de negre, al tornar s' havian tornat de color de lanquins.

La terra d' escudellas t'è no obstant una bona condició: fregant fa lluhir los objectes.

Aixís donchs hi havia *sportsman* que al tornar del Hipódromo lluhia com una llumanera quant surt de las mans de una criada de punyo.

Estich molt conforme s' b que l' Ajuntament de Barcelona solemnisi l' aniversari del descobriment de América.

Pero 'm sembla que sería més útil per la ciutat, que, emulant á Colón, se dediqués á descobrir.

Y vejés de descobrir los gatuperis del escorxador y 'ls dels consúms.

¡Dimontri d' Esmeraldina Cervantes!

Ja casi l' haviam perduda de vista, quan á lo millor surt un periódich y 'ns revela que 'l Sultán de Turquía acaba de nombrarla mestra de arpa del harém de Constantinopla.

¡Quína sort per una artista!

Qualsevol fos en Salvatori, y pogués lograr que 'l Sultán lo nombrés professor de clarinet de las odaliscas.

Una noticia interessant.

Los camálchs encarregats de passejar los gegants durant la octava de Corpus s' han repartit vint duros per barba.

Jo conech un individuo molt entrant en la Casa gran, que deya aquest día:

—Ells carregantse 'ls gegants á coll se reparteixen cent pessetas; donchs jo fentlos, guanyo molt més.

B', ¿en qué quedém? La malaltia aparescuda en Pobla de Rugat ¿es cólera ó no es cólera?

Fins ara 'ls metjes no han lograt posarse de acort.

Los uns sostenen que 'ls microbis tenen la forma de coma; los altres diuhen que la tenen de punt. Y fins no falta qui canta ab música de *Ortografía*:

Puntos suspensivos ....
más vale callar.

Ja que 'ls metjes no saben lo que 's pescan ¿qué opinan los malalts?

Aquests pèls regular están més d' acort que 'ls metjes. Casi tots segueixen lo mateix camí.

Lo camí del cementiri.

La *huelga* dels tranvías s' ha acabat per consunció.

La majoria dels antichs empleats han anat á oferirse á la direcció; pero molts dels llochs estavan ocupats y serán alguns los que perdrán lo empleo.

Es lo que deya el *compañero Reoyo*:

«Una huelga es com una batalla: no s' ha de mirar los morts y 'ls ferits que cauhen. Aclucar los ulls y endavant y fora.»

Aixó 'ls ho deya en castellá, y 'ls engrescava, porque *el compañero Reoyo* ho xafa molt bè.

Los que 's quedan sense colocació podrán consolarse recordant l' eloqüencia de aquells discursos tant engrescadors.

Y considerar qu' es més fácil dir cosas bonicas, que viure sense menjar.

Estém amenassats de una nova Exposició. La Exposició permanent hispano-americana.

La idea, en lo terreno ideal es bona y laudable. Pero vé la realitat, y ab la realitat comensan los tremolins de la Pubilla.

No se si saben que 'ls Serrano Casanovas del pensament, qu' ara 's diuhen un altre apellido, han anat á trobar á la corporació municipal.

Y no sé si ignoran que un regidor, lo Sr. Martí y Thomás, vá fer notar lo següent:

«Que pera 'l millor éxit de la petició, convindria fixar en ella que 's desitjava posar lo projecte *baix la protecció del Ajuntament*.»

***

Y un regidor ab veu baixa vá dir:

—Aixís, aixís s' ha de fer. Sent la Exposició americana, ja hi haurá puros.

Y un altre vá respondre á mitja veu:

—Y sent permanent, ab la punta del un encendrém l' altre.

Un periódich destinat á defensar la santa religió á copia de xistes y caricaturas, y que s' ha gastat tota la *Chispa* en lo títul, ha comensat á publicar uns *Apuntes para un diccionario de la lengua... larga*, ab lo qual no hi ha que dir que presta un gran servey á la Iglesia.

Per que 's formin una idea de la sèva gracia, aquí vá una de las sèvas definicions:

«K.—La letra más bonita, siempre que no se repita.»

¡Ab xistes aixís, figúrinse còm hi riurán las beatas!

Ja 's coneix que antes de publicarse han mescut l' aprobació del ordinari.

Hem tingut ocasió de veure los materials reunits pera la publicació de la *Historia de Barcelona* del Sr. Sempere y Miquel, á càrrech de la *Editorial espanyola* de don Enrich Aleu.

Constituheixen un verdader tresor artístich. Moltes joyas arqueològicas fins avuy ignoradas veurán la llum pública, com també un gran número de documents de gran importancia.

L' obra ha comensat ja á pub'licarse. La primera entrega dona una idea del seu caràcter monumental. Barcelona tindrà al fi una *Historia* digna de la sèva importancia.

L' emperador de Alemanya, entre mitj de sos neguits neurótichs, dona mostrás de quan en quan de una gran jovialitat.

Aixís, entre sos famosos rescriptes dirigits alguns á arreglar la qüestió social, n' ha publicat un de caràcter humorístich, relatiu á las modas de palacio.

En virtut del mateix, los funcionarios de la cort vestirán casaca brodada, calsas de casimir blanch, mitjas de seda, sabates y espasí, y 'ls convidats frach y pantalón colant.

Lo rescripte comensa ab lo següent párrafo:

«Es mon desitj que 'ls hermosos vestits y trajos del temps vell tornin á usar-se en la mèva cort.»

Ara sí que comenso á creure qu' está assegurada la pau de Europa.

Si existís algún perill, l' emperador de Alemanya no s' entretindria ab cosas tan fútils.

Quí no tè res més que fer, al gat pentina.

Una cantant, la Sra. Catalani, ha demanat á un empresari de Londres pera cantar durant l' estació d' istiu, 250,000 franchs de paga, un benefici de 25,000, un carruatje contínuament á la seva disposició, un ápat diari de 14 cuberts y lli-

bertat completa pera cantar en las societats y concerts que li dongui la gana.

Ja 'm sembla que sento al empresari:

—Sra. Catalani, osté pedir más que un catalán.

Lo prefecte de París se oposa terminantment á que en las corridas de toros que 's donan en aquella capital s' usin las *varas*.

Lo prefecte ha prés al efecte las sèvas *midas*.

Es molt natural: á París está en vigor lo sistema métrich, y 'l prefecte no vol que s' usin las *varas* baix cap concepte.

A Leipzig está próxim á celebrarse lo segón centenari de la invenció de la pipa.

Aquest fòtil de fumar sigué inventat pèl doctor Johann Franz Jacob Vilarius.

Fan molt bè en celebrar dignament la sèva memoria. Val molt més dedicarse á inventar pipas que fusells d' agulla.

Recullit al vol:

—¿Diu qu' en Gori está tan rich?—pregunta

HOME PREVINGUT...

(A LAS 11 DE LA NIT)

—¿Qué fa, senyor Cinto, aquí á la porta? ¿qué vol alguna cosa potser?

—No, vigilant: espero que tranvias y jardineras se retirin, per poguer sortir pèls mèus assumptos, sense perill de que 'm desquartisin.

HISTORIA NATURAL. (Dibuixos de Ll. Labarta.)

COLOMETA.

(CONTINUACIÓ.)

ESTURNELL.

—¡No sè com son los homes! Al demati, quan duch lo cistell no 'n vulguin més al mèu darrera! ¡Semblan talment gossos, qu' ensuman la carn!

—¡Je! ¡Que vingui ningú á passarme la mà per la cara... ¿Quí més *currido* que jo?

(Continuará.)

un pinxo á un sèu company de la sèva mateixa calanya.

—No me 'n parlis... Figúrat que tots los istius se 'n vá de *veraneyo*.

—¿Y ahont *veraneyo*?

—A la Fransa xica.

CANTARELLAS.

Las noyas de Barcelona
son com los de tot arréu:
totas van darrera 'ls homes.....
si ells se posan davant sèu.

Per passá un oceá, un gros barco;
per passá un riu, un llahut;
y per passá forsa apuros,
ja estich bè, casat ab tú.

J. F. GAVIRES.

Al portal de casa tèva
vaig donar un repicó,
y en recompensa 'l teu pare
va empaytarme ab un garrot.

Surt, nineta, á la finestra,
no 'm fassas esperar tant,
que son ja las deu del vespre
y encare tinch de sopar.

J. CASANOVAS V.

Mort una senyora al 110 anys, y parlant diu un dels sèus parents:

—Era una dona admirable: fins als sèus últims moments ha conservat íntegras las sèvas facultats.

—¿De veras?

—¡Vaya! Figúrinse que dos días avants de morir encare va tenir una agarrada ab lo sèu gendre.

Dos senyoras de l' *ayga-lifa*, al acostarse l' hivern van anar á un magatzém de llenya á fer provisió per la temporada.

—¿Qué desitjan las senyoras?—preguntá l' amo del magatzém.

—Una carga de llenya.

—¿De alsina ó de pí?

—No sé... ¿qué 't sembla? diu una de las senyoras consultant á l' altra.

Y aquesta, ab molta prossopopeya:

—Jo la faría portar de xicranda, que faría joche ab la sillería del saló.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Es-can-da-lo-sa.*
2. ID. 2.ª—*A-de-ta i da.*
3. ANAGRAMA.—*Sarró-Sorra.*
4. MUDANSA.—*Bona-Dona-Pona-Tona-Mona-Nona-Sona.*
5. TERS DE SÍLABAS.—
PA LO MA
LO LI TA
MA TA RÓ
6. GEROGLÍFICH.—*Si grans tens frisansa sens.*

LLIBRERÍA ESPANYOLA

Rambla del Mitj, n.º 20

TRATAMIENTO ESPECÍFICO
DEL CÓLERA

ó sea de como todo ataque de cólera se puede reducir á los límites de una simple indisposición intestinal prontamente curable

OPÚSCULO ESCRITO EN ITALIANO POR EL

Dr. CARLOS TUNISI

— Traducido de la 9.ª edición por M. E. LICIAGA —

Un folleto en 4.º, Ptas. 1.

Acaba de publicar D. JOSÉ YXART

EL AÑO PASADO

LETRAS Y ARTES EN BARCELONA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

EUGENIO ANTONIO FLORES

TRATA DE BLANCAS

NOVELA SOCIAL

Un tomo en 8.º con ocho láminas intercaladas en el texto, Ptas. 3.

LA HISTÉRICA

NOVELA MÉDICO-SOCIAL

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

APELES MESTRES

MARGARIDÓ

POEMA

ilustrat per l' autor

Ptas. 3.

CANSONS ILUSTRADAS

Acompanyadas algunas d' ellas ab música autobiográfica

PER JOSEPH RODOREDA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3. Encuadernat, Ptas. 4.

NIETA DE MAGDALENA

POR

ARTURO GIM

Un tomo en 8.º con cubierta al cromo, Ptas. 1.

ALGO

Coleccion de poesías

DE

J. M.ª BARTRINA

Ilustradas por J. L. Pellicer

Un tomo 8.º, Ptas. 3.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

TRENCA-CAPS

GENT D' UPA.

XARADAS.

I.

Estém sols la blanca lluna
que ha sortit aquest moment
nos está mitj sonrihent
gosant de nostra fortuna.

¿Y cóm no, si veu ben clar
que lo mèu cor t' *hu-dos-tres*
ab un amor tan encés
que ab res se pot comparar?

Si: *quarta-quinta* adorada;
tres felicitat entera,
's conté, nina encisera
en una dolça mirada.

La mèva *tot* en tal grau
t' ofereixo desde aquí,
que si tú 'm donas lo sí
seré sempre 'l teu esclau.

¿Qué? ¿qué no vols contestarme?

¿Qué tens? ¿qué t' he agraviat?

Digas; que si t' he faltat
fins soch capás de matarme.

¿No contestas? ¿Un á dí
que vols desgarrarme 'l cor?

Y digué presa d' amor:

—Passa demá dematí.—

(Tot lo qu' he dit *hu* mentida,

ey, ho dich sols á vostés

no 'n diguin á n' ella res

perqué m' enjegava á dida.

La nena es rica en extrém

y logrant que no 'm conegui,

aixís que 'l dot li arreplegui

tots junts 'ns lo partirém.)

AMADEO.

II.

—Prima bona, una *total*
dos sempre 'l senyor Marsal.

SALDONI DE VALLCARCA.

ANAGRAMA.

Espolsant los pantalóns
del guapo Sr. Eudalt,
vaig observarhi una *tot*
feta per una *total*.

S. TROMPETA.

ACENTÍGRAFO.

Un día un amo va di'
á un aprenent molt mussol:
—Vés á casa de 'n Magí,
que 't vengui un pam de xarol.

—¿Y si 'l *total*?—va dir ell.

Y l' amo, enfadat fins dalt,

va contestar:—Vatuanell,

no tindrás de mí *total*.

J. ALAMALIV.

TRENCA-CLOSCAS.

PEDRO METARD

LÉRIDA.

Formar ab aquestas lletres lo títul de un drama cas-
tellá.

VICENTÓ.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 —Nom d' home.
- 1 2 3 1 2 3 2.—Carrer de Barcelona.
- 6 5 3 7 3 2 — " " "
- 1 5 6 1 2 — " " "
- 6 2 4 2 — " " "
- 1 5 4 — " " "
- 3 7 —Nota musical.
- 4 —Consonant.
- 5 3.— Mineral.
- 4 3 7.—Nom de un riu.

La marquesa de las Golfas
y 'l conde de Malatraba:
dos senyors que, en lloch de sanch,
tenen una cosa blava.

- 3 5 6 2 —Ciutat italiana.
- 6 5 3 7 4.—Polítich de Espanya.
- 6 2 4 2 3 5.—Ciutat catalana.
- 1 2 3 1 2 3 2.—Nom de dona.
- 3 5 6 7 3 5.—Polítich de Espanya.
- 6 2 3 4 2.—Nom de dona
- 6 2 3 7.—Lo que tothom tè, ó ha tingut.
- 3 5 6.—Un licor.
- 6 2.—Part del cos humá.
- 8.—Vocal.

FRUCTUÓS GRANÉ.

CONVERSA.

- Quín anell per un dit.
- Es d' or fi del més car
- ¿Y per quí 'l vas comprar?
- Per l' amich que ja hi dit.

J. RUBERT.

GEROGLÍFICH.

×
Q
P I L
I
L I
I
G L
E E I I

JAPET DE EL ORGA.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.